

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת קרח תשפ"ג

סרקו להורדה

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופתרונות בע"מ
יפה רום 40 ירושלים ת"ו

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת קרח תשפ"ג – זהירות מהשגה רוחנית חלקית

אז מסקנה ראשונה: תמיד צריך להימנע ממחלוקת, לברוח מהמחלוקת, לא להחזיק מהמחלוקת, ובטח לא להכנס ל'ביזנס' כמו שאומרים, ביזנס לא לך, בטח לא בדבר כזה – מרד ומשהו שלילי כל כך. ואומרים חכמים, דתן ואבירים כל הזמן, מההתחלה, הם עשו הלשנה ודברים עוד במצרים, הם היו פֶּה־תנגדות נגד משה מההתחלה.

אבל כל זה מוסר השכל לאנשים כמונו, אנשים פשוטים, שלא נכניס את עצמנו לאיפה שאנחנו לא צריכים. והיום יש נטיה כזו. כל אחד נהיה שופט. כל אחד יכול לכתוב מה שהוא רוצה, להגיד מה שהוא רוצה, לשפוט את מי שהוא רוצה. ההגנה היחידה כביכול שיש בטבע היא לתבוע לשון הרע, אבל גם זה סיפור.

אז באמת, אנשים לוקחים לעצמם כח, הכפשה ודברים כאלה, שזה לא לפי התורה כמובן – גם לא לפי המוסר, לא לפי הצדק, לא לפי כלום... ובאמת זה בכל העולם, כן? אנשים מכפישים, פותחים פה סתם, סתם להציק, סתם, אפילו ללא סיבה. כל זה, זה אולי ניצוצות של מחלוקת קרח המקורית.

בכל אופן, אז רואים את משה רבינו. איפה משה רבינו ואהרן הכהן – ואיפה קרח?! מי השליח של ה' לכל הנסים והנפלאות ולהוציא את עם ישראל ממצרים – קרח, דתן ואבירים? או משה ואהרן? ונניח, הם חלו ב'שגעון גדלות' שלשת אלה – מה עוד מאתים חמשים ראשי סנהדראות צריכים ללכת אחריהם, להידבק בחיידק הזה? מה הולך פה?

היום חכמי התקשורת אומרים שאם אומרים שקר וחוזרים עליו וחוזרים עליו וחוזרים עליו, בסוף הוא נתפס. חכמים, להבדיל אין סוף הבדלות, אומרים:

ערב טוב! שבוע טוב! מה שלומכם? בשם ה' נעשה ונצליח!

איי איי איי, איזו פרשה... ה' יעזור – קרח, מחלוקת קרח, דתן ואבירים.

מאיפה הם הביאו את כל הזוהמה הזו? את כל הזוהמה הזו הביאו כנראה מהזוהמה של הנחש שהטיל בחוה, כי אומר האר"י הקדוש שקרח הוא הרע שבקין. שורש 'הבלי' ושורש 'קין' – משה רבינו – גלגול של הבל, ויתרו הוא הטוב שבקין, והרע שבקין – זה קרח.

אז קודם כל בתורת הגלגול: להבין שאין שום דבר סתם, הנסיונות חוזרים עד שבן אדם מתקן את מה שצריך לתקן או שנגמרו לו ההזדמנויות. אז כאן עוד פעם הקנאה משתלטת על קרח, כמו אצל קין, והוא מקטרג על הבל, שזה כאן משה רבינו. והאדמה פתחה את פיה לבלוע את הדם של הבל כשהוא נרצח על ידי קין – ופה האדמה פתחה את פיה. אז יש פה 'סגירת מעגל', כמו שאומרים. אז חשוב תמיד לציין את הדברים האלה, שהם מיסודות האמונה שלנו – גלגולי נשמות. בלי זה אי אפשר להבין כלום.

אבל זה לא מה שמשך את תשומת לבי הפעם, אלא – מה קורה? מה קורה? איך דתן ואבירים יוצאים "נצבים"? קודם כל, מוסר השכל ראשון, כן, אומר רש"י: "אוי לרשע ואוי לשכנו". אנחנו הקטנים היינו מוסיפים: מה אתה נכנס לעסק שלא שלך? מה אתה נכנס למחלוקת שלא קשורה אליך? מה אתה קופץ כמו 'גולם' בראש? מה זה ענינדך? הבעיה היא בעיה של קרח כביכול, אז למה בני ראובן צריכים להיגרר? כי הם שכנים? טוב, אז מה, כל מה שהשכנים עושים אתה צריך לעשות?

"לשקר אין רגליים", בסופו של דבר השקר מתגלה. כמה שיגידו שקר־שקר – בסוף השקר נופל והאמת תמיד מנצחת, תמיד, בטח בסוף התיקון. באמצע – היצר הרע הפרטי והכללי יכול לשחק, אנשים יכולים לעשות רושם, לנסות להגיד על צדיק שהוא לא צדיק ועל רשע שהוא צדיק.

כאן, הניצוצות של קדושה שהיו אצל קרח הטעו אותו בעצם, כי היתה לו קצת השגה. הוא לא היה אדם פשוט לגמרי, כן? אש יצאה מאמתו, הוא ראה עשרים וארבע משמרות של לויים עומדים על הדוכן מזרעו, והוא ראה את שמואל הנביא, שהוא שקול כנגד משה ואהרן. מה עזרה לו כל ההשגה הזו? הוא לא ראה שכל זה בזכות הבנים שלו שחזרו בתשובה. הוא חשב שזה בזכותו.

נניח שבן אדם זוכה למעלות ולמדרגות, מה אמר יעקב אבינו? 'תולעת יעקב' מה הוא אמר? "קִטְנִי מְכַל הַחֲסִדִים". כל החסידים – 'התקטנתי מהם, לא 'התגדלתי מכל החסידים. אם בן אדם יש לו השגות אמת, הוא צריך להיות עניו יותר. לכן גדול הנביאים משה רבינו – עניו מכל אדם!

משה ואהרן עשו הכל לשם שמים, הכל על פי הדיבור. דתן ואבירם וקרח עשו הכל נגוע, הכל לא לשם שמים והכל על פי הסטרא אחרא הפרטית והכללית. "זֶה לְעֵמֶת זֶה".

בגלל שהיינו במדבר בדור של 'גילוי פנים', אז מיד כבוד ה' התגלה על המשכן בענן, וה' יתברך דיבר עם משה ואהרן וכבר היה מוכן לכלות אותם, ובסוף באמת האדמה בלעה אותם וכן הלאה. וגם מאתים חמשים מקטירי הקטורת נשרפו, נהרגו. אז היה קידוש ה'. היה ערעור על גדול ישראל, על צדיק הדור, על גדול הנביאים, על עבד נאמן ורועה נאמן – ומיד היתה תגובה מלמעלה.

ובכל זאת, היה צריך עדיין להעמיד אותם במבחן הזה של הקטורת, של המחנות, מאתים חמשים מחנות של ענין הקטורת, לראות איזו קטורת ה' יקבל. ואחר כך היה צריך לשים את המטות לראות איזה מטה יפרח. זאת אומרת, היה צריך הוכחות מעל לטבע בתוך הטבע. לא הספיקה להם האמונה. איפה האמונה, רבותי?

טוב, אפשר ללמד זכות על עם ישראל כמובן ולומר שזה דור שיצא ממצרים. במצרים היו חרטומים, והיו שמה מלא כישופים. וכל החרטומים המכשפים יכלו לעשות כישופים גדולים, שזה שינוי כביכול מסדר הטבע, דברים כאילו מעל הטבע בתוך הטבע. ואז יכלו, חלילה, לחשוד במשה ואהרן שהם גם עושים בכישוף. זו בעצם, הטענה הזו, כן, שחוזרת מפי הערב רב שמאשימים את משה ואהרן: 'מה הוצאתם אותנו למדבר למות במדבר?' כאילו שהם הוציאו אותם.

ממצב של הסתר פנים שהיה במצרים, שהגילוי פנים היה גילוי פנים של הסטרא אחרא – למצב של גילוי פנים, להבדיל איסוף הבדלות, של אבינו שבשמים – זה מקצה לקצה, שינוי מקצה לקצה. ולכן בשלב הביניים הזה, אפשר להגיד שאנשים פשוטים לא יודעים להבחין מתי זה כישוף, מתי זה מכשף, מתי זה צדיק, מתי זה משמים. אולי ככה אפשר איך שהוא ללמד זכות, שעדיין לא היו מנוסים.

אבל במשך הדורות גם כן כשכבר היו נסים ונפלאות, גם בבית ראשון, זה לא הועיל למנוע את החורבן: זאת אומרת שהיו שמה חטאים חמורים: גילוי עריות, שפיכות דמים ועבודה זרה. זאת אומרת שלא הצליחו להתגבר על היצר הפרטי ועל היצר הכללי, ונחרב הבית. בבית שני לא הצלחנו באמת להתגבר על השנאת חנם ונחרב הבית. אלפיים שנה בגלות, שעבוד מלכויות שעוד לא נגמר, משיח שעוד לא הגיע, הגאולה שעוד לא... שרק בדרך, עם כל הצרות הנוראות שעברו כל הדורות גם הדור שלנו, כל הענשים משמים – כי הכל זה עונש משמים.

שאדם ידע שאם הוא מצטער ממשו – גם יפשפש במעשיו לתקן, וזה גם כפרת עוונות, וזה גם עונש משמים. אין שום דבר שהוא 'סתם'. ה' ירחם עלינו. מה נעשה, אנחנו בני אדם, אנחנו לא מלאכים. צריך לדעת את המציאות, לא לחיות בדמיונות ולא לרמות.

עכשיו, ה'רוחניות' הלא מתוקנת הזו של קרח, שהיתה לו כביכול השגה – מאד מסוכנת, מאד! כבר אם בן אדם הוא אדם פשוט, אין לו שום השגה – יותר טוב. סתם איזה גסי רוח כמו דתן ואבירם, זה חמור מאד הגסות רוח שלהם, אבל זה בלי איזה השגה מעל הטבע. זה 'סתם', 'אנשי בטן' כמו שאומרים היום, משהו דוחה. אה, כשזה בא עם רוחניות – זה מסוכן, זה מסוכן... **אנשים שיש להם כביכול השגות כל שהם, או מדמיינים או עושים רושם שיש להם השגות, והם לא מתוקנים והם לא צדיקים – הם סכנת נפשות, לעצמם ולזולתם. מאד מאד מסוכן!**

וכלל עם ישראל, איך הוא יכול לעמוד בנסיון 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו? מה הקריטריונים לבחון את הצדיקים? זה דבר חשוב. מצד אחד כתוב: "כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכונה", אז מה לנו ולהרהר אחרי רבותינו חלילה? מצד שני, אם יש מכשולות, צריך להיזהר. אולי זה ניצוץ קטן, קטן קטן, שצריך לקחת מהמחלוקת של קרח – הביקורתיות – כדי להיזהר ממשיחי שקר, ממתחזים, כמו שהיה למשל הש"ץ שר"י, שכמעט הטעה את כל חכמי ישראל. אז כבר עברנו ועוברים כאלה דברים, אז צריך זהירות.

אז המנהיג, הצדיק, החכם – צריך להיות פיו ולבו שוים, צריך לשמור את התורה, צריך שיהיה ירא

פתיל תכלת אחד? 'אם הבית מלא ספרי תורה, צריך מזוזה לשים?' זה הגיון.

התורה היא לא לפי ההגיון. התורה היא תורה משמים. אנחנו משתמשים בהגיון גם ללמוד תורה – אבל על פי הכללים של התורה. ויש דברים שהם מעל השכל האנושי, שנבין אותם לעתיד לבוא. בעולם הבא נבין אותם. בגאולה השלמה נבין אותם. בינתיים אנחנו מתבטלים בפני אבא שבשמים, מקבלים את תורתנו – גם את מה שאנחנו מבינים וגם את מה שאנחנו לא מבינים. זה ההבדל בין ישראל לאומות: שישראל אמרו "נעשה ונשמע", והאומות רצו לשמוע קודם, וכשלא התאים להם לא קיבלו את התורה.

אז בעצם החכמה הזו, ה'חכמולוגיה' הזו של קרח וחבריו, זה לא מעם ישראל. זה יותר בא מ'הנחש הקדמוני' – כסף, כח, כבוד. היתה להם דרך חשיבה של פוליטיקאים, של אנשי שלטון, לקרח, דתן ואבירם וכל החבר'ה האלה – בכלל לא של יראי שמים שמקבלים תורה מהשמים, הנהגה מהשמים. באיזו הנהגה הם חיו? איפה הם היו? מאיפה הביאו אותם? מאיפה הם צמחו? מה, לא ראו כל מה שקרה מאז שמשא בא למצרים ועד אותו רגע?! הם לא ראו שיש הנהגה מעל הטבע? הם לא ראו שמשא ואהרן קדושים והם עושים לשם שמים ויש להם מדות מעולות? לא ראו את כל זה? לא ראו שה' מדבר אתם – ולא אתם?!

עוד נקודה: הם רצו להשוות את כולם, כן, 'כולם שמעו בהר סיני את שני הַדְּבָרוֹת הראשונים, אז למה תתנשאו?' אפשר להגיד, כן, אולי, זה השורש של ההנהגה הקומוניסטית – שכולם אותו דבר, אין מִדְרָג. זה הַפְּסָד דרך ה'. לכן זה לא הצליח, לכן הקומוניזם לא הצליח. זה הפך דרך ה'.

דרך ה' – אם יש עניים, צריך לתת להם צדקה, צריך לדאוג להם. זה כן. אבל לא כולם אותו דבר. כל אחד יש לו תפקיד אחר. כל אחד יש לו מעלות אחרות. תפילת העני נשמעת תמיד, דוגמא. הנה, יש לו מעלה שאין לעשיר – כי ה' יתברך הכל עשה בחכמתו העליונה והאינסופית, מה אנו מה חיינו.

'לתקן עולם במלכות שדי' – זה יצליח. לתקן עולם בכל מיני רעיונות אחרים – זה לא יצליח, כי זה לא לפי מה שה' יתברך קבע וברא את העולם על פי התורה.

אם כן, גם הגסות רוח הזו, להגיד ש'כולנו שמענו, ולמה תתנשאו' – כל הפוסל במומו פוסל. הוא גס רוח, הוא תאב בצע, הוא תאב שלטון וכבוד – אז את כל זה הוא מלביש על משה ואהרן, שני מלאכ'י, אפשר להגיד "מלאכי ה'", בדרגות שאי אפשר בכלל להבין, בני אדם בדרגות שאי אפשר להבין מרוב זְפוּתָם.

אז הוא בגסות רוח שלו ובכל הפגמים שלו מתנהג אליהם כמו שמתנהגים אנשי העולם הזה, לא אנשי שליחי ה' יתברך, כן, ש"אם ראשונים בני מלאכים –

שמים, שישמור את ההלכה, שיתקן את המדות שלו, שלא יתגאה – כמו משה רבינו! תסתכלו על משה רבינו. כן, "יפתח בדורו כשמואל בדורו", אי אפשר להשוות. בדורות שלנו אנחנו לא במדרגות של משה רבינו, אבל בכמה בחינות כן: צריך שיהיה רועה נאמן, שיהיה אדם נקי. תאב בצע – לא. שונא בצע. תאב כבוד – לא. שונא כבוד. עוסק בתורה.

האם הוא חייב להיות החכם הכי גדול בתורה? – לא. ראינו אצל דוד מלך ישראל חי וקיים שהיו גדולים ממנו, אבל מהפה ולחוץ הם היו גדולים גם. היו כאלה שהיו גדולים באמת. אבל היו גם כאלה, כמו אחיתופל, כמו דואג, שהתורה שלהם היתה מהפה ולחוץ. מאד מסוכן. אז צריכה להיות תורה לשמה. וצריך לתת דוגמה, שמירת הברית, שמירת הצניעות, שמירת הקדושה. כל הדברים האלה בבסיס, בסיס.

ובעיקר, למדתי מרבתי עליהם השלום, שכן אדם יִלְמַד אֶת עַצְמוֹ לְהַגִּיד 'לֹא יוֹדֵעַ'. 'לֹא יוֹדֵעַ'. אֵף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ הַכֹּל. גַּם שִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה חָכֵם מִכָּל אָדָם, אֵין כְּמוֹ שִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ – הוּא גַם לֹא יוֹדֵעַ הַכֹּל. אִז מַה נִּגִיד אֲנַחְנוּ, אֲזוֹבֵי הַקִּיר... לֹא לְהַתְּגַאוֹת, לְשִׁמּוֹר עַל הַמוֹסֵר, לְשִׁמּוֹר עַל הַתּוֹרָה, לְעִסּוֹק בַּפֶּרֶד"ס הַתּוֹרָה, אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, אֶהְבֵּת הַבְּרִיּוֹת, דוֹגְמָא אִישִׁית בְּכָל הָעֵינִינִים. זֶה נוֹתֵן כְּמַה קְרִיטְרִיוֹנִים לְרֵאוֹת לְאִיזָה כִּיוּן זֶה הוֹלֵךְ.

והצדיק עצמו או החכם או הרב: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". אי אפשר לדעת. אדם שלא יהיה בטוח ורגוע, כי המלחמה ביצר היא לכל החיים עד הרגע האחרון, ביצר הפרטי והכללי. ו"כל הגדול מחברו – יצרו גדול הימנו", יש לו נסיונות. ואנשים שזכו לקשר עם העולמות העליונים, באמת, לא בדמיונות – יש להם גם נסיונות בעולמות העליונים, לא רק בעולם הזה, עוד יותר קשה.

וקרח היה לו משהו מזה, כי השגה מסוימת כן היתה בו. רק מה – היצר השתמש בזה כדי לגמור אותו. והוא היה צריך במקום להתנפח ולהתגאות במה שראה שעתידים לצאת ממנו ככה וככה, שמואל הנביא – היה צריך להגיד: 'וואו. מה אני, מה חיי? איך יכול להיות שממני יצאו כאלה? וואו... כנראה בעתיד יהיה איזה צדיק או איזו זכות אבות' – לא לתלות בעצמו. הוא תלה בעצמו, ונפל. אז 'מפת הקרב' שלו ברורה, ושל דתן ואבירם ומאתים וחמשים ראשי סנהדראות, שלגמרי לא היו צריכים להיגרר.

ולעמקו של ענין, בענין של הטלית שכולה תכלת ובית מלא ספרי תורה, כל ה'חכמולוגיה' הזו: מה בא להגיד כל זה? זה מרד נגד ה', נגד התורה. כביכול ההגיון, כמו שאומרים היום 'אדם רציונאלי' – כביכול הם רצו להשליט את זה מעל התורה, כי עשו איזה מין קל וחומר, כן, 'אם הטלית כולה תכלת, מה היא צריכה

ענינים, צריך לחשוב טוב טוב... ורוצים לשנות את העולם לפי הדמיון שלהם. אז יש פה חומר למחשבה. ה' יעזור שנהיה כולנו צדיקים! כולנו ענוים, כולנו מתוקנים, כולנו עובדים את ה' לשם שמים! יהיה לו נחת רוח מכל בריותיו ו"בא לציון גואל" במהרה ברחמים!

לחיים! לחיים! לחיים!
להתחזק בעונה בעבודתו יתברך!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים" – אנחנו אפילו לא כתמורו של רבי פנחס בן יאיר.

פה טעה קרח, כי הוא היה צריך לחשוב שהוא אפילו לא כתמורו של רבי פנחס בן יאיר. השוה את עצמו. השוה את המדרגות. אז גם רצה שמאל על ימין, שזה לויים על כהנים – שזה חורבן של העולם, כמו שמובא בקבלה. הוא רצה להחריב, לשנות את סדרי עולם. וגם רצה שכולם יהיו שוים, שה' ברא את זה שונה – כל אחד והתפקיד שלו.

זהו. הרבה חומר למחשבה ולהתעמקות. הרבה אנשים עושים מחלוקת על כלום בכל מיני מקומות, בכל מיני

מתוך נפשי – עצות לשמירת הנפש ולהתנהגות מתוקנת בין אדם לחברו

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
כ"ד סיון תשפ"ג

- א. החיות נובעת מהדבקות בה' ית' ובתורתו.
- ב. החיות הרוחנית היא תוצאה של השמחה הנגרמת כתוצאה מעשיית הטוב ומקיום התפקיד האלקי.
- ג. החטא גורם להסתלקות האור ולעצבות! "עז וְחֶדְוָה בְּמִקְמוֹ".
- ד. בכל רגע יש לחזק את הדבקות בה' ית' ולסור מהרע ולעשות את הטוב במחשבה, דיבור ומעשה.
- ה. יש להזהר מאד מלצער את הבריות!
ואם ישנו צורך להגיד או לעשות משהו שעלול לגרום צער לזולת ואין שום ברירה אחרת – יש להשתדל בכל הכח להמתיק את הדין ולהאיר פנים ככל הניתן, על מנת שהזולת יסבול כמה שפחות.
- ו. את אהבת הזולת אי אפשר לזייף – לא לאורך זמן!
- ז. מי שבאמת אוהב את הבריות – אהבתו ניכרת ותמידית!
- ח. עבודה מאהבה ועשיית הכל מכל הלב, גם כאשר זה קשה – זאת מעלת הצדיקים העליונים.
- ט. העלמת עין מסוררים ומחילה על כבוד עצמו – אלו מעלות נדירות הנשכחות מלב.
- י. דע לבקש סליחה ודע לסלוח! רק ה' ית' אינו טועה לעולם.
- יא. בעסקך עם הבריות בדוק תמיד: מה גובר על מה – התיקון או ח"ו להפך? אם גובר הקלקול – התרחק!
יב. עבודת ה' ית' בשמחה היא מטרה חשובה ביותר – לכן אל תאפשר לאנשים לצער אותך חנם!
יג. השתדל למנוע מהשפעות רעות והרסניות להכנס לך ללב. שמור על נפשך נקיה ושמחה! למען שמו באהבה.
- יד. שמור על פיך – "מות וחיים ביד לשון"!
- טו. שמור על אזניך – המנע מלשמוע דברים מטמאים ר"ל, מזיקים, מצערים וכו'.
- טז. שמור על עיניך, על מחשבותיך ועל רצונותיך.
- טז. אל תשתתף במחלוקת ובשנאת חנם! "הוי מתלמידיו של אהרן: אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"!

לחיים! לחיים! לחיים!
להתחזק לעבודתו ית' מתוך שמחה וחיוביות!
וזָכָה את הרבים ב'דרך עץ החיים'!